

MARIBORSKI

Cena 1 Din

VEČERNIK

„JUTRA“

Uredništvo in uprava: Maribor, Aleksandrova cesta št. 13, Telefon 2440 in 2455
Izhaja razen nedelje in praznikov vsak dan ob 16. uri / Velja mesečno prejemnik
v upravi ali po pošti 10 Din, dostavljen na dom 12 Din / Oglasi po ceniku / Oglase
sprejema tudi oglasni oddelček „Jutra“ v Ljubljani / Poštni čekovni račun št. 11.409

Kako je s problemom srednje Evrope

POLOŽAJ PO PREDLOGU FRANCOSKEGA MINISTRskega PREDSEDNIKA TARDIEUJA.

Vprašanje preureditve odnošajev podunavskih držav, odnosno podunavske federacije, se je pojavilo že kmalu po svetovni vojni. Prve pobude so prihajale takrat z Dunaja in iz Budimpešte, in sicer bolj iz političnih kakor gospodarskih razlogov. Pozneje so ta prizadevanja več ali manj potihnila, dokler jih niso lansko leto nenadoma obnovile težke gospodarske razmere, od katerih sta bili najbolj prizadeti zopet Madžarska in Avstrija. Zdaj pa stopa to vprašanje spet v ospredje. V zadnjih mesecih in tednih je bilo več tajnih in javnih konferenc, na katerih so razpravljali vsaj o možnosti gospodarsko-carinske unije Podunavja. Največja je bila nedavno v Budimpešti, kjer so bili zbrani odlični gospodarji in politiki iz Madžarske, Jugoslavije, Rumunije, Češkoslovaške in Avstrije. Govorilo se je o vsem mogočem, a konkretni načrt federacije ali konfederacije ni bil objavljen, tako da javnost še danes ne ve, kako si snovatelji te gospodarske grupacije zamišljajo svojo tvorbo. Sicer pa si glede tega niti sami še niso na jasnem.

Novo spodbudo in s tem tudi docela drugačno podlago pa je dal vsej zadevi novi francoski ministrski predsednik Tardieu, čim je stopil na čelo vlade, zlasti pa še o priliki nedavne parlamentarne debate o 600 milijonem posojilu Češkoslovaški. Tardieu je dejal, da je v Ženevi opozoril zastopnike male antante Avstrije in Madžarske na koristi carinskega sporazuma na podlagi preferenc. Pri de- za za gospodarsko ozdravljenje srednje Evrope morejo omenjene države, je dejal Tardieu, vedno računati na pomoč Francije, Anglije in Italije. V zvezi s tem je objavil dobro informirani »Temps« daljši članek, v katerem se je toplo zavzel za Tardieujeva prizadevanja in ugovoril, da se je v mednarodni gospodarski politiki pokazalo načelo dosedanje razcepjenosti kot kvarno in se je zato treba zateči h kontingentiranju in preferenčnim carinskim tarifam, ki bolje ustrezajo ekonomski zaščiti politiki petih zainteresiranih držav Podunavja.

Značilno pri vsem tem pa je, da se za Tardieujev načrt zavzema tudi italijansko časopisje, ki naglašja, da je problem srednje Evrope stopil v ospredje vsega

zanimanja, ker je postal sestavni del politike evropskih sil. Poluradni »Giornale d'Italia« izjavlja odkrito, da je Italija pripravljena z vsemi silami podpreti francosko inicijativo, po kateri naj bi se združile v gospodarsko enoto Avstrija, Madžarska in države male antante. Italija pritrjuje tudi Tardieujevim besedam, da je mednarodni in gospodarski položaj podunavskih držav tako težak, da morajo velesile brezpogojno intervenirati. »Tribuna« pa piše, da bo gospodarsko izboljšanje v srednji Evropi ugodno uplivalo tudi na izboljšanje splošnega položaja v Evropi.

V Angliji je snovanje podunavske gospodarske zveze vzbudilo deljena občutja. Uradni krogi izjavljajo, da morajo načrt še temeljito proučiti, gospodarski svet, posebno industrijski, se pa boji, da bi nova podunavska gospodarska politika škodovala njegovim vitalnim interesom. Popolnoma nasprotno ideji podunavske zveze pa je nemško časopisje, ker se boji, da bi se Avstrija kot članica podunavskega gospodarskega bloka docela ločila od Nemčije. »Vossische Zeitung« pravi, da je Tardieujev predlog popolnoma političnega značaja, ker je Nemčija bila izključena od razgovorov med Francijo, Italijo in Anglijo, a avstrijski interesi so najtesneje navezani prav na bratsko Nemčijo.

Uradno stališče samih prizadetih držav še ni znano. Naš minister dr. Kramer je dejal v nedeljo v narodni skupščini: »Vsi predlogi, naj pridejo od katerekoli strani in v kakršnikoli obliki, bodo naleteli pri nas vselej na pripravljenost, da jih s simpatijami vzamemo v razpravo in proučevanje pod enim pogojem, da ne rušijo sedanjega stanja, ustvarjenega z mirovnimi pogodbami, in da imajo za cilj ojačenje dobrih odnošajev in ohranitev miru v Evropi.« Izjavil se je torej načelno vsekakor za razpravljanje o Tardieujevem predlogu in povedal tudi že prve splošne pogoje. Vse drugo še manjka. Upamo pa, da bo že v bližnjem času to vprašanje toliko dozorelo, da bodo vidne vsaj prve jasne konture. Šele tedaj pa bo mogoče tudi presoditi, kaj bi Jugoslavija s podunavsko grupacijo pridobila in kaj izgubila.

Mandžurija je postala cesarstvo

PRUGLASITEV PUJIA ZA MANDŽURSKEGA CESARJA. VELIKE PRIPRAVE KITAJCEV IN JAPONCEV ZA NOVE BOJE.

LONDON, 9. marca. Po uradnem poročilu iz Mukdena, je mandžurski državni svet, ki vodi začasno upravo nove države, odobril zahtevo princa Pujia, da postane cesar Mandžurije. Ponudbo, da postane predsednik republike, je Puij odklonil. Tako je Mandžurija postala monarhija.

CANGCUN, 9. marca. Včeraj je prispele semkaj bivši kitajski in novi mandžurski cesar Puij. Vse mesto je bilo slavnostno okrašeno in ogromne množice so prirejevale vladarju navdušene ovacije. Ko se je novi cesar vozil po ulicah, so tvorile varnostni špalir japonske okupacijske čete.

SANGHAJ, 9. marca. V tujakšnih vojaških krogih zatrjujejo, da so dobili Kitajci v zadnjih dneh velika ojačenja. Vest je vzbudila novo razburjenje, posebno še, ker se doznava, da pripravlja devetnajsta kitajska armada veliko ofenzivo proti Japoncem. Vesti o koncentraciji kitajske vojske v okolici Šangha, ki je od-

daljen le 50 km od Šanghaja, potrjujejo tudi japonski letalci, ki opravljajo izvidno službo. Pri Ljnhau so se včeraj bili manjši boji med japonsko konjenico in kitajsko pehoto.

LONDON, 9. marca. Po vesteh iz Šanghaja se tako Japonci kakor Kitajci mrzlično pripravljajo na velike nove bitke. Pri Vusungu izkrcavajo Japonci dan za dnem številne čete, ki jih dovažajo iz Tokia in od drugod.

TOKIO, 9. marca. Vlada je japonskemu poslaniku v Moskvi dala nalog, da zaprosi rusko vlado za pojasnilo radi koncentriranja ruskih čet na vzhodu.

OBSODBA MADŽARSKEGA REVOLUCIONARJA.

BUDIMPEŠTA, 9. marca. Včeraj je bil tu obsojen na 6 mesecev ječe in izgubo častniškega čina poročnik Ladislav Vany, ki je svoječasno pripravljaval revolucijo, ki naj bi odstranila sedanjo vlad in oklicala diktaturo.

Zakon o odpravi žitnega režima

PRORAČUNSKE RAZPRAVE NARODNE SKUPŠČINE. — ZAKON O ODPRAVI ŽITNEGA REŽIMA IZROČEN ODSEKU. — GOVOR MINISTRA DR. KRAMERJA

BEOGRAD, 9. marca. Na današnji dopoldanski seji narodne skupščine je podal trgovinski minister dr. Albert Kramer obširnejše poročilo o zakonskem osnutku o ukinitvi žitnega režima. Za osnutek je zahteval nujno postopanje in pri tem povdarial, da je bil žitni režim uveden z dobrim namenom pomagati poljedelstvu, v praksi pa se je pokazalo, da ne izpolnjuje pričakovanih nad, posebno pa ne koristi onim delom države, ki morajo žito kupovati, ker ga same ne pridelajo zadosti. Vlada je vse to upoštevala in zakon o žitnem režimu ukinila.

Novi zakon, je dejal minister, odpravlja vse omejitve pri trgovanju z žitom in moko v mejah države, kar je posebno potrebno sedaj, v času velikih stisk, ko je toliko ljudi brez posla in mora biti zato kruh cenejši kakor je bil doslej. S tem se bo dvignil tudi konzum, kar bo zopet ugodno uplivalo na splošne razmere.

Odredbе glede izvoza žita in moke bodo do konca letošnje žitne kampanje ostale še v veljavi, potem se pa bodo brezpogojno ukinile.

Skupščina je pozdravila ministrova izvajanja z velikim navdušenjem in izročila zakonski osnutek v razpravo posebnemu odseku, ki bo nato podal plenumu svoje mnenje. Zakon bo, kakor se zatrjuje, uveljavljen še pred 1. aprilom.

Nato je skupščina nadaljevala debato o proračunu ministrstva za gozdove in rude, popoldne pa bo razpravljala o proračunu ministrstva za socialno politiko.

BEOGRAD, 9. marca. Po žalni manifestaciji za pokojnim francoskim državnikom Aristidom Briandom je narodna skupščina včeraj popoldne in zvečer nadaljevala razpravo o državnem proračunu. Minister za kmetijstvo Juraj Demetrovič je v svojem ekspozeju podrobno orisal položaj našega poljedelstva, ki se je v zadnjem letu zelo poslabšal. Izjavil je, da bo storila vlada vse, kar bo mogoče, da krizo omili. Po ministrovem ekspozeju je govorilo več poslancev, med njimi tudi Anton Klinc, ki je obrazložil položaj slovenskega kmeta. Naglasil je, da se kmetijstvo v Sloveniji zaradi sedanjih razmer sploh ne rentira več. Ministra je zaprosil, naj sto-

ri vse kar je mogoče, da se privabijo kupci za naše poljedelske produkte in da se kmetje razdolžijo.

Proračun ministrstva za trgovino in industrijo je obrazložil minister dr. Albert Kramer, ki je v svojem govoru poudaril, da mora biti pravec naše trgovinske politike dvojen: Na eni strani moramo pospeševati direktne zveze s tujino, da se omogoči boljša prodaja naših kmetijskih pridelkov, na drugi strani pa moramo zaščititi in pospeševati domačo delavnost. Trgovina je danes ovirana po raznih omejitvah, uvoznih prepovedih, kontingentiranju, deviznih in finančnih omejitvah itd. Uvoznih deviznih omejitev se poslužuje že 22 držav. Kljub temu je bila naša trgovinska bilanca v zadnjih letih aktivna, čeprav le zelo neznančno. Doslej smo se mi ogibali vseh omejitev, v bodoče pa bomo prisiljeni seči po slični obrambi, kakor so segle druge vlade. Od 1. 1929, ko smo izvozili za 7921 milijonov blaga in dosegli aktivnost bilance za 327 milijonov, je naš izvoz stalno nazadoval. L. 1930. smo izvozili le za 6870 milijonov, l. 1931 pa samo še za 4800 milijonov blaga. Podvojili pa smo število držav, s katerimi trgovamo. L. 1924. je bilo teh držav 43, sedaj jih je 93. Glavni naš konzument je Italija, v katero gre 24 odstotkov našega izvoza. Potem sledi Avstrija, Češkoslovaška, Madžarska, Nemčija, Grčija itd., dočim: uvozimo največ iz Nemčije, Češkoslovaške, Avstrije in Italije. V bodoče bomo morali posvetiti več pažnje državam ob Sredozemskem morju in v Afriki. Nadalje je govoril o novih trgovinskih pogodbah, centralizaciji izvoza, kliringu in pospeševanju domače delavnosti. Naposled je napovedal zakon o kontroli našega denarnega gospodarstva in zakon o kartelih.

O trgovinskem proračunu, ki je bil tudi soglasno sprejet, so govorili za ministrom dr. Kramerjem razni poslanci, od Slovencev pa sta se oglasila Anton Cerar in Ivan Mohorič.

Sledila je debata o proračunu ministrstva za gozdove in rudnike, katerega je predložil minister dr. Stanko Šibenik.

Briand na mrtvaškem odru

PARIZ, 9. marca. Truplo pokojnega državnika Aristida Brianda so dali danes dopoldne v svinčeno rakev, obloženo s svilo. To rakev so položili v drugo, železno, na kateri je napis: »Aristide Briand, rojen 28. III. 1862; umrl 7. III. 1932.« Pokojniku so dali, preden so rakev zaprli, v roke šopek vijolic in orhidej. Mimo mrtvaškega odra defilirajo nepresta-

no nešteti tisoči Parižanov. Pariška mestna občina je sklenila imenovati po pokojniku eno najlepših pariških ulic. Isto bo storilo mesto Lyon. Za časa pogreba v soboto, bodo v vseh francoskih šolah spominske svečanosti, na katerih bodo učitelji in profesorji govorili o Briandu kot apostolu miru in ljubezni med narodi.

LINDBERGH DOBI OTROKA NAZAJ.

NEW-YORK, Lindbergh je že v zvezi z roparji, ki so mu odpeljali sinčka. Sporočil jim je, da je pripravljen izplačati jim vsako vsoto, samo da mu ga vrnejo. Včeraj so mu sporočili v posebnem pismu, da zahtevajo 500.000 dolarjev, katere naj pošlje v Mansfield. Tako se pričakuje, da bo sinček že danes ali jutri vrnjen staršem. Ameriška javnost je zaradi nesposobnosti policije strahovito ugorčena.

Vreme.

Današnja vremenska napoved (opolne): Vremenski izgledi so neugodni: večinoma oblačno, sneg, mrzleje.

POTOVANJE PILSUDSKEGA V EGIPT

ATENE, 9. marca. Na potovanju v Egipt je prispele v Cirez poljski maršal Pilsudski, ki potuje na neki romunski ladji.

Doraščajoči mladini nudimo zjutraj čajico naravne »Franz Josefove« grenčice, ki doseza zaradi tega, ker čisti kri, želodec in čreva, pri dečkih in deklicah prav znatne uspehe. V otroških klinikah se uporablja »Franz Josefova« voda že pri malih, največ težko zagatenih bolnikih. »Franz Josefova« voda se dobiva v vseh lekarnah, drogerijah in specerijskih trgovinah.

Komisar pri »Kmetijski eksp. zadrugi« nekaj dni ne bo sprejemal strank in varovancev. Dan, ko začne komisar uradovati za stranke, bo pravočasno objavljen. V nujnih primerih naj se stranke pisмено obrnejo na komisarija in sicer na naslov: Kmetijska ekSPORTNA zadruga, Aleksandrova cesta, Maribor.

Iz mestnega sveta.

Mestni svet je na snočnji seji podelil Banski hranilnici uporabno dovoljenje za trinadstropno stanovanjsko hišo v Gregorčičevi ulici, Viljemu Abtu gradbeno dovoljenje za gradnjo garaže in hladilnice v Kejžarjevi ulici 8 in tovarnarju Hut-terju & comp. gradbeno dovoljenje za gradnjo prizidkov za pisarne in skladišča.

Spominska proslava škofa Dobrile.

Radi obolevosti predavatelja župnika Sokliča se proslava prenese na poznejši čas.

Novinarski klub.

Drevi ob 20. uri sestanek.

Kdor si želi prijetne neprisiljene zabave, naj pride na sobotno akademijo trg. obrtne mladine v Narodnem domu. Dvorana bo dobro zakurjena. Pridite!

Nevarna poledica.

V zadnjem času ne mine dan, da se ne bi pripetila nezgoda na poledici. Tako je včeraj popoldne spodrsnilo kotlarju Ferdinandu Schneiderju na Glavnem trgu, da je padel in si zlomil levo nogo v gležnju. Z rešilnim avtom so ga prepehali v tukajšnje bolnišnico.

Delavska družina na cesti.

Mestno načelstvo nas prosi za objavo: Neka delavska družina s petorico majhnih otrok, ki je sicer redno plačevala najemnine, bo te dni deložirana, ker hišni gospodar potrebuje stanovanje zase. Kakor izjavlja, ni mogla dobiti stanovanja drugje in je bila povsod odklonjena radi otrok, kar naravnost nasprotuje zadevni okrožnici g. bana Dravske banovine. Ker mestna občina mariborska tačas nima na razpolago nikakega prostega stanovanja, apelira tem patom na stanodajalce, da se zavzamejo za navedeno družino in ji nudijo stanovanje, da ne bo izpostavljena mrazu na ulici. Prijave sprejema oziroma daje pojasnila socialno-politični urad mestnega načelstva, Rotovski trg št. 9, tel. 27-55.

Ljubezniv tovariš.

Pri delavcu Ludviku Ribiču na Tez-nem se je oglasil snoči neki njegov tovariš. Ko mu je dobri Ludvik šel odpret, je pa ta tovariš ves divji planil nanj in ga tako obdelal z bikovko, da je Ludvik dobil nevarne poškodbe na glavi in po vsem životu. Domači so morali poklicati reševalni avto, ki je Ribiča prepeljal v bolnišnico. Nasilneža z bikovko pa iščejo zdaj tezenski orožniki.

Ne ve, kakšen vrag jo je premotil.

Danes dopoldne je stala na policiji pred strogim nadzornikom neka Julčka H., dekle srednjih let, ker je včeraj med opoldanskim odmorom izkušala izprazniti izložbeno omarico pri trgovcu Tkalcu na Glavnem trgu. Iz zamrežene omarice je Julčka pri belem dnevu že bila izvlekla 36 metrov platna, žensko krilo, predpasnik in hotela pobegniti po Mesarski ulici, toda v tem hipu jo je zgrabila roka postave. Julčka se je izgovarjala, da ne ve, kateri vrag jo je premotil... Julčki bo to pojasnilo sodišče.

Velikonočni izlet s parobrodom »Prestolonaslednik Petar«.

Jadranska plovidba na Sušaku priredi velikonočno zabavno potovanje s parnikom »Prestolonaslednik Petar«, katerega model smo lahko občudovali tudi v Mariboru. Potovanje se vrši iz Sušaka v Kotor in nazaj v času od 26. do 30. marca za pavšalno ceno, ki omogoča udeležbo vsem slojem. Informacije daje in prijave sprejema »Putnik« v Mariboru.

Licitacija za cestna dela.

Licitacija za napravo, dobavo in vožnjo gramoza za banovinske ceste v območju okrajnega cestnega odbora Maribor je razpisana na dan 21. marca 1932, ob 10. uri dopoldne v sejni dvorani Sreškega cestnega odbora Maribor, Koroska cesta št. 26/II. Pogoje in pojasnila za licitacijo dobe interesenti tam med uradnimi urami.

Akcija za znižanje najemnin

AKCIJSKI ODBOR BO SKLICAL VELIK PROTESTNI SHOD. — DRUŠTVO STANOVANJSKIH NAJEMNIKOV SE OBNOVI. — SOLIDARNOST VSEH STANOVSKIH IN STROKOVNIH ORGANIZACIJ.

V dvorani Nabavljalne zadruge na Rotovškem trgu je bil snoči sestanek pripravljalega akcijskega odbora, ki bo sklical v prihodnjem tednu velik protestni shod proti previsokim najemninam stanovanj in poslovnih lokalov. Na sestanku so bile zastopane po svojih zastopnikih te-le stanovske in strokovne organizacije: Združenje jugoslovanskih nacionalnih železničarjev, Ujedinjenje Rad. Saveza, Narodna strokovna zveza, Jugoslovanska strokovna zveza, Učiteljsko društvo za mesto, Društvo zasebnih in avtonomnih uslužbencev, Društvo mestnih uslužbencev, Društvo odvetniških in notarskih uradnikov, Gostilničarska zadruga, Društvo nižjih poštnih in brzojavnih uslužbencev, Društvo sodnikov, Društvo kaznilniških paznikov, Društvo poštnih uradnikov, Društvo uradnikov

denarnih zavodov, Društvo železniških upokojenecv in Društvo organov finančne kontrole.

Ostala društva, ki niso poslala na ta sestanek svojih zastopnikov, poziva pripravljali odbor, da popolnoma zanesljivo pošljejo svoje zastopnike na sestanek, ki bo jutri v četrtek ob 20. uri v dvorani Nabavljalne zadruge. **Tako naj pošljejo svoje zastopnike naslednje organizacije: Združenje vojnih invalidov, Profesorsko društvo, Društvo državnih upokojenecv, Trgovski gremij, Slovensko obrtno društvo in Društvo učiteljev meščanskih šol.** Na jutrišnjem sestanku se bo konstituiral širši akcijski odbor, ki bo sklical protestni shod v veliki unionski dvorani in ukrenil vse potrebno, da se takoj obnovi »Društvo hišnih najemnikov«, ki je prenehalo delovati pred leti.

Koncert mariborskih gimnazijcev v Št. Ilju.

Glasbeno društvo drž. klasične gimnazije v Mariboru priredi v nedeljo, 13. t. m. ob 15. uri v prostorih »Slovenskega doma« v Št. Ilju koncert, kjer bo nastopil moški in mešani zbor ter orkester. »Sreski odbor Narodne Odbrane« v Mariboru priporoča toplo vsem narodnim prijateljem mladine, da posetijo ta koncert in s tem podprejo idealno stremljenje naše mladine, ki hoče ob naši severni meji utrditi narodno zavest.

Akademija »Nanosa«.

Radi nepričakovanih ovir je akademija preložena na dan 18. marca.

Zborovanje učiteljskega društva.

Učiteljsko društvo za srez Maribor desn. breg je zborovalo preteklo soboto v deški meščanski šoli ob polnoštevilni udeležbi. Najprej je prisostvovalo telovadnemu nastopu tov. Lavrenčiča z osnovnošolskimi učenci, nato pa njegovemu predavanju. Pri nastopu so bili navzoči tudi udeleženci saveznega prednjaškega sokolskega tečaja. Na zborovanju je pretresalo učitelstvo svoja stanovska in šolska vprašanja. Zborovanje sta počastila s svojim obiskom tudi sreski načelnik g. Makar, ki je izrazil učitelstvu svoje priznanje za njegovo neumorno šolsko in izvenšolsko delovanje, in šolski nadzornik g. Koropec.

Ljudska univerza v Mariboru.

Za nekaj časa bo prekinjen slovenski ciklus in sicer radi predavanja, ki ga bo imel francoski pisatelj René Goudiat v petek 11. t. m. ob 8. uri zvečer. Izbral si je temo izpred francoske revolucije: doba Ludvika XV. Označiti hoče morda najbolj značilno prikazen tiste dobe — ženski režim na dvoru in najpomembnejšo osebnost tega režima: Madame de Pompadour, ki je mnoga leta vladala nad kraljem in francoskim narodom. Brez odmora se je dvor veselil in rajal v največjem razkošju, a že na vulkanu, katerega erupcija se neopaženo pripravljala.

Ljudska univerza v Studencih.

Jutri v četrtek ob 19. uri predava gospod profesor Šilih o temi »Upliv okolice na vzgojo otroka«.

Vabilo na občni zbor Ribarskega društva, Maribor.

ki bo v petek 18. t. m. ob 20. uri zvečer v lovski sobi hotela »Orel« v Mariboru, Slovenska ulica. Dnevni red: 1. Čitanje zapisnika zadnjega občnega zbora; 2. letno poročilo; 3. poročilo blagajnika; 4. poročila ostalih društvenih funkcionarjev; 5. določitev pristopnine in članarine za leto 1932; 6. volitev predsednika, odbor-nikov in računskih preglednikov; 7. služajnosti. — **Odbor Ribarskega društva v Mariboru.**

Izpred sodišča

Zopet žrtev noža.

Pred malim kazenskim senatom se je moral danes zagovarjati 24letni posestniški sin Ignac Tkavc iz Cigence zaradi prekoračenja silobrana.

Dne 18. januarja 1932 se je poročila hči Štefana Gorjanca na Cigencah s Konradom Pristovnikom v Zg. Bistrici. Po stari navadi so prišli fantje na prežo tako iz Cigencev kakor tudi iz Zgornje Bistrice. Na gostiji je bilo prav prijetno, dokler ni stopilo fantom vino v glavo; tedaj pa so si bili kmalu v laseh, ker so se bili na to že poprej dobro pripravili. Eni ko drugi so bili prinesli s seboj krepka brezova polena, s katerimi obožženi so stopili v boj. Pri prvem pretepu okoli Gorjančeve hiše so porazbili več šip in napravili tudi dosti druge škode v zahvalo za gostijo, nakar so odšli razgrajati k sosednjim hišam. Okoli 24. ure je odšel današnji obtoženec Ignac Tkavc od Gajškovih, kjer je cel večer vasoval. In je srečal Ivana Gorjanca, ki mu je povedal, da udeleženca fantovskega pretepa Martin Rup in Franc Rahle ležita v gozdu najbrže težje poškodovana. Da ne bi tovariša zmrznila v zimski noči, sta ju šla poiskati tja v gozd. Jedva pa sta bila od hiše kakih 20 korakov, sta bila nenadoma napadena in je udaril Štefan Štern Tkavca s polenom po glavi in ga zbil na tla, Tkavc se je branil z nožem in zabodel Šterna tako močno, da je ta izkrvavel.

Obtoženi je priznal, da je zabodel Šterna, toda samo enkrat, ker se je bal, da ga Štern, ki je bil veliko močnejši, sicer ubije. Po zdravniškem mnenju je bila ena poškodba res lahkega značaja. Na vprašanje predsednika senata, kdo bi bil potem Šterna drugič zabodel, je obtoženi odgovoril, da tega ne ve, ker je bilo več fantov skupaj.

Zaslišanih je bilo kot pričé mnogo fantov, ki so se pretepa udeležili in ki so na okrajnem sodišču v Slov. Bistrici že prejeli zaslužene kazni. Iz njihovih izpovedb se tudi ni dala dognati krivda obtoženca Tkavca. In je sodišče izreklo oprostilno sodbo.

Obravnavo je vodil višji sod. svetnik dr. Lenart, obtožnico je zastopal državni pravdnik dr. Zorjan, obtoženca je branil dr. Ravnik.

Drevi v kazinski dvorani

PEVSKI KONCERT

Pričetek točno ob 8. uri

Nov obrtni zakon — nov obrtni red

NAJNOVEJŠI PREDPISI NOVEGA OBR TNEGA ZAKONA, KATERIM MORAJO OBR TNIKI USTREČI V TREH MESECIH.

Z današnjim dnem je stopil v veljavo novi obrtni zakon in preneha s tem veljavnost dosedanjega obrtnega zakona, ki datira še iz avstrijskih časov. Vsled tega bodo od danes naprej nastale v trgovskem in obrtniškem poslovanju mnogoštevilne izpremembe. Ker se odredbe novega obrtnega zakona tičejo tisočev naših someščanov, se nam zdi potrebno, da pravočasno opozorimo vse pridobitne kroge na predpise, katere bodo morali izvršiti tekom treh mesecev, ne da bi bile ob tem najmanj prizadete pravice, pridobljene že na podlagi dosedanjega (starega) obrtnega zakona.

Lastnik trgovine ali obrti, ki spada pod odredbe obrtnega zakona, mora v roku treh mesecev, t. j. do 9. junija 1932 prijaviti svojo obrt mestnemu načelstvu kot prvostopni upravni oblasti. Tej prijavi mora priložiti prepis dosedanjega obrtnega lista s točno navedbo sedanjega sedeža obrta. **Kdor tega ne stori v zakonito predpisanem roku, temu se odvzame obrtna pravica.** Vse te prijave se lahko izvršijo pisмено ali ustmeno (na zapisnik) mestnega obrtnega oddelka. **Pri tem pa bodo ostale v veljavi vse na podlagi dosedanjega (starega) obrtnega reda pridobljene pravice.**

Osebe, ki so z dovoljenjem obrtne oblasti dosedaj že opravljale kako obrt, pa so s to obrtjo prenehale, lahko isto obrt ponovno začnejo, ne da bi jim bilo treba doprinesiti dokaze strokovne ali posebne kvalifikacije, ki ga zahteva novi obrtni zakon, ako so poprej obavljale to obrt najmanj dve leti in ako prekinitev obrti ni trajala dalje kakor deset let pred uveljavljenjem novega zakona.

Osebe, ki se danes bavijo s posli, ki se po novem zakonu smatrajo za obrt, a se po dosedanjem obrtnem zakonu niso smatrali kot taki, morajo v roku treh mesecev zaporiti mestno načelstvo za izdajanje pooblastila, oziroma dovoljenja po predpisih novega obrtnega zakona. Ta dovoljenja se bodo izdajala dotičnim osebam tudi, če sicer ne izpolnjujejo vseh predpisov novega zakona.

Osebe, ki so si že stekle pravico za izvrševanje elektrotelničnega obrta, morajo oblasti prijaviti obseg obrti, ki so jo doslej vršile. Ta prijava ni podvržena taksi.

Pravne osebe, h katerim prištevamo tudi obrtne zadruge, ki izvršujejo rokodelske obrti, lahko še dalje vršijo te obrti vendar pa morajo tekom treh mesecev spraviti svoje obrti popolnoma v sklad z odredbami novega obrtnega zakona, ker drugače zgube obrtno pravico.

Lastniki obrti, ki morajo po § 60 novega zakona imeti posebno dovoljenje (koncesijo), dasi po starem obrtnem zakonu te obrti niso bile vezane na koncesijo, morajo tekom treh mesecev, t. j. do 9. junija 1932, zamenjati dosedanje obrtne liste za obrtnice, ki se izdajajo na podlagi novega obrtnega zakona. Prošenj za zamenjavo teh koncesij ni treba taksi-rati.

Osebe, ki poslujejo v lokalih, morajo v roku treh mesecev, vsak tak lokal vidno in jasno označiti z napisom na zunanji strani glavnega vhoda. **Napis mora biti sestavljen v državnem jeziku, mora imeti polno rodbinsko in krstno ime lastnika obrta in ne sme biti po velikosti črk označen tako, da bi vsled tega mogla na-**

stati kakšna pomota. Ta napis mora soglašati z besedilom izdanega pooblastila, iziroma dovoljenja.

Obrti, vezane na sodno protokoliranje, morajo staviti v svoj napis točno besedilo protokolirane firme. Ako v trgovski firmi ni označeno ime lastnika, se mora v napis staviti poleg tvrdkinega besedila tudi rodbinsko in rojstno ime lastnika obrta.

Pri obrtih, katerih ni treba protokolirati, a jih izvršuje več oseb skupno, se morajo staviti v napis rodbinska in krstna imena najmanj dveh lastnikov. Podružnice morajo biti opremljene z napisom, ki jih označujejo kot take. V napisih se ne smeta rabiti dva enaka naziva za obrt ene in iste vrste.

Glasom novega obrtnega zakona imajo Mestne hranilnice prvenstveno pravico za otvarjanje zastavljalnic. **Že obstoječe zastavljalnice morajo vložiti prošnje, da se jim znova dovoli poslovanje.** V nasprotnem primeru in v primeru, da jim upravna oblast ne izda tega dovoljenja, bodo morale prenehati s svojim poslovanjem.

Po novem obrtnem zakonu preneha tudi dosednji način izdajanja »trošarinskih dovolj«, na podlagi pravilnika o gostilnah, kavarnah in ostalih obrtih z alkoholnimi pijačami. Odslej se ne bodo več izdajale »trošarinske dozvole« na podlagi kraljeve kavarniške in osebne pravice, ampak vsa ta dovolila bo v bodoče izdajala finančna oblast.

V zvezi z novim obrtnim zakonom se bo znatno povečalo poslovanje mestnega obrtnega oddelka. Glasom izrecne odredbe tega zakona mora namreč mestno načelstvo v roku šestih mesecev izvršiti revizijo vseh obrtov in dovesti registre v sklad s predpisi obrtnega zakona in s stvarnim stanjem.

Nekaj Masarykovih misli o religiji

IZ NJEGOVIH SPISOV »V BOJI O NABOŽENSTVI«.

Naša religija ne sme biti materialistična, ampak mora biti duhovna. Ni materija povzročitelj npravstvenega zlega, ampak duh: premagamo zatorej materializem z višjim npravstvenim in nabožnim življenjem. Duh mora nadvladati svet...

Boga moramo pojmovati duhovno. Duhovno pojmovan Bog ustreza naši potrebi po izpopolnjevanju in npravstvenem razvoju, npravstvenem napredku. Ta napredok pomeni okrepitev človečanstva, okrepitev ljubezni.

Že evangelist Janez (pismo I, 4, 20) je vedel... in če kdo pravi: Jaz ljubim Boga, pa sovraži svojega brata, je lažnivec. Zakaj, kdor ne ljubi svojega brata, ki ga vidi, kako more ljubiti Boga, ki ga ne vidi?

Naši krščanski predniki veličastnega svetovnega reda in zgodovinskega razvoja še niso spoznali, zato so verovali v časovna božja razodetja in čudeže. Mi imamo višje naziranje o Bogu. Mi vemo, da nas je obdaril s pozornostjo in s tem z vednostjo in predvidevnostjo. Mi ne pričakujemo več čudežev, ampak imamo trdno voljo sodelovati v razvoju človeštva in kozmosa.

Stara vera v Boga je preveč objektivistična, moderni človek je bolj subjektiven in bolj individualističen. Naša re-

ligija ne postavlja vere v Boga na prvo mesto, ampak upanje na večno življenje. Hrepenenje po večnosti je glavna gonilna sila našega npravstvenega razvoja, upanje nesmrtnosti pojačuje v nas duhovnost.

Naša duhovna religija se obrača proti vsakršni sili oziroma oblasti človeka nad človekom, je proti duhovni in fizični sili. Zato oznanja ta religija načelo: zoperstaviti se vsakemu nasilju in vsakemu zlu dosledno, vedno, povsod in poglavito takoj v njegovih začetkih. Toda obramba ne sme pomeniti nobenega novega nasilja; mi ne smemo s silo nadaljevati. Napram sovražniku moramo biti pravični.

Ljubezen do bližnjega ne sme biti samo politično, ampak mora biti tudi gospodarsko in socialno prizadevanje. Jezus je staro zapoved »Ne ubljaj« povzdignil v zapoved, da ne smeš biti jezen na brata brez vzroka: staro zapoved »Ne prešestvuj« je povzdignil v zapoved čistosti srca in duha. Podobno moramo danes deseto zapoved povzročiti v socialno zapoved, da se vsak trenutek zavedamo politične, gospodarske in socialne neenakosti, ki je povzročena po sili, in moramo zato stalno in dosledno delovati za enakost.

Sport

Visokoalpski tečaj na Pecl.

»Mariborski smučarski klub« priredi v dneih od 24. do 28. t. m. na Pecl nad Mežico visokoalpski smučarski tečaj. Tečajniki bodo nastanjeni v Uletovi koči, kjer stane popolna preskrba z učenino vred 300 Din. Koča bo v teh dneh rezervirana samo za tečajnike in se drugi gostje nikakor ne bodo mogli prejemanj. Vse informacije daje samo »Mariborski smučarski klub«, Maribor, Jurčičeva ulica 8, urarna Stojec. Tečaj bo vodil znani učitelj g. Forstnerič, ki je z uspehom vodil že več takih tečajev. Sporedi ter pogoj so na ogled po vseh pisarnah »Putnika«. — Kot zaključek tečaja bo 27. t. m. z vrha Pece do Uletove kočice tekma v smuku za razpisana darila. Prijave sprejema istotako »Mar. smučarski klub«.

Tekma za prvenstvo Delnic.

V nedeljo bo v Delnicah, tem znanem hrvaškem zimskosportnem središču, tekma za prvenstvo Delnic. Iz Maribora odrine tja ekipa ZSO-SPD Maribor. Določeni so ti-le tekmovalci: Mušič, Vodenik, Neuman. Najbrž pošlje tudi »Mariborski smučarski klub« svojo ekipo, tako da bo Maribor prav dobro zastopan, in upamo, da bo tudi častno odrezal.

Mesto sužnjev v puščavi

Drzna ekspedicija dveh novinarjev v Saharo.

Dva francoska novinarja, Leon Ger-ville-Reache in J. Roger-Mathieu, člana redakcije pariškega »Matina«, sta skupno z nekim poročnikom francoske saharške straže, dvema mehanikoma in dvema vodnikoma domačinoma izvršila eno najdrznejših pustolovščin, kar jih pozna na velikih činih tako bogata zgozdovina raziskovanja črnege dela sveta, Afrike. S francoske vojaške postaje Roggan sta se z avtomobilom odpravila na 800 km dolgo turo skozi puščavo, ki je še popolnoma neznana, ker ni pota ne steze in tudi nobenega živega bitja, hoteč priti do mesta sužnjev Taudeni v solni puščavi. Tam že 2000 let kopljejo sol, in grozno je trpljenje sužnjev, ki morajo delati v teh solnih jamah, ki so preostanek iz tiste sive pradobe, ko je bila Sahara še del Atlantskega oceana.

To mesto je dostopno samo od juga, s kraja Gao na reki Niger; od tam prihajajo karavane velblodov. Te karavane, ki so v prejšnjih časih štejele po 30.000 velblodov, danes pa komaj še kakih 5000, prihajajo dvakrat na leto v Taudeni; prinašajo ziveža za sužnje v solnikih, in življenske potrebščine ter denar za lastnike solnih jam, nakar se vračajo s polnimi tovori soli.

Pohod francoskih novinarjev je bil zelo tvegan, ker je bil uspeh odvisen od hitrosti: odprava, ki se je vozila z dvema avtomobiloma, nalašč za to urejenima, je mogla vzeti seboj samo toliko živil, bencina in vode, kolikor ga je bilo pač treba za 800 km dolgo pot v kolikor mogoče hitrem tempu. Povrh pa je pretila tudi nevarnost od roparskih Beduinov rodu R'Gueibat, ki so najhitrejši jezdec na velblodih in najboljši strelci izmed vseh nomadskih plemen.

Kakor daleč je segalo oko, so se razprostirali goli peščeni hribi, nikjer nobenega drevesa, niti blke, in podnevi je pripekalo žgoče sonce, ponoči pa je mučil potnike strupen mraz. V pogostih peščenih viharjih so si morali iskati poti skozi hribe, in ko so dospeli do strmih pečin visoke planote Hamada el Hariche, kjer ležijo solišča, jim je že primankovalo vode in bencina je bilo tudi že več potrošenega, nega so računali. Pečine, do 30 metrov visoke, so se razprostirale v neizmernost in nikjer ni bilo preseke, ki bi omogočila spraviti avtomobila gor na planoto. Šele po dolgem iskanju se jim je posrečilo najti neko sotesko, po kateri so z velikimi težavami dospeli na vrh. Potem je šla vožnja spet lažje. Od daleč pa so se že pojavljali ogleduhi roparskih Beduinov, in treba je bilo hiteti, preden utegnejo obvestiti svoje tolpe.

Slednjič so vendar srečno dospeli na

Sokolstvo

Telovadna akademija Sokola I.

V proslavo 100letnice rojstva ustanovitelja Sokolstva je priredil mariborski Sokol I. v soboto zvečer v prostorni telovadnici kasarne kralja Petra telovadno akademijo. Starosta br. prof. Kenda je v jedrnatem govoru očrtal življenje Miroslava Tyrša in njegov pomen za Sokolstvo. Na lepo okrašenem odru z razsvetljeno Tyrševo sliko se je nato vrstilo 9 telovadnih točk.

Mnogo truda je stala prva točka, nastop moške in ženske dece v 5 slikah iz otroškega življenja in igranja z zaključno prigradno sliko v počastitev Tyrša. Skoki moškega naraščaja »skozi okno« so bili sicer dobri, a nekoliko enolični, prav dobri pa preskoki ženskega naraščaja čez konja na šir z lepimi raznožkami in premeti. Člani so nastopili na drugo, kjer se je opazalo pomajnkavanje rutine za javne nastope. Tu naj bi se pokazale le vaje, ki jih telovadec dovršeno in elegantno obvlada; interesanten je bil nastop članov z natezaji, ki so jih predočili kot vsestranski in izdaten gimnastični pripomoček. Najboljše so bile vaje ženskih oddelkov. Eksaktno izvedene proste vaje članic za letošnji praški vsesokolski zlet so dale slutiti veličasten utis teh vaj v masi, za katero so namenjene. Krona večera in precej izven okvira ostalih točk je bila zadnja točka sporeda, ritmičnogimnastična kompozicija »Jutro«, ki jo je izvajalo osem naraščajnic. Vsesokoz moderna skladba, ki zahteva od telovadk do skrajnosti izurjeno telo in naravnost umetniško ustvarjanje, je presenetila vse gledalce. Vredna je, da si jo o priliki vsakdo ogleda. — Številno domače občinstvo je s svojim posetom pokazalo, da se vedno bolj oklepa svojega domačega društva, našega mariborskega Tabora. V nedeljo popoldne se je akademija z enakim uspehom ponovila.

ŠIRITE »VEČERNIK«!

Z Dravskega polja

Nov župan v Framu. Županskih dolžnosti občine Fram je razrešen g. Potočnik in na njegovo mesto imenovan g. Ivan Kodrič, posestnik in trgovec v Framu.

Nezgode. Pri igranju otrok-učencev v šoli na Dobrovcih, občine Skoke, je Anton Kirbiš padel pri igri tako nesrečno, da si je zlomil nogo nad kolonom. Pri Sv. Miklavžu na Dravskem polju pa je padel s kolesa v tovarni v Hočah zaposleni pomožni delavec g. Janez Štern in si istotako zlomil nogo. Oba ponesrečenca so odpremili v mariborsko bolnico.

Agrarna zajednica v Hotinji vasi bo imela v nedeljo 20. t. m. svoj redni občni

Nar. žel. glasbeno društvo »Drava«

v Mariboru je imelo predzadnje februarsko nedeljo svoj redni občni zbor ob številni udeležbi članov in delegatov drugih društev. Zborovanje je vodil predsednik g. Vokač, ki je toplo pozdravil vse navzoče, nakar so sledila poročila društvenih funkcionarjev.

Iz tajnikovega poročila je razvidno, da šteje »Drava« sedaj skupno 1034 članov; od teh je 100 izvršujočih članov, kar je dokaz, da raste zanimanje za to narodno-železničarsko kulturno ustanovo na severni meji naše domovine od leta do leta. »Drava« je v preteklem letu s svojimi tremi odseki (pevskim, godbenim in tamburaškim) imela 95 javnih nastopov. Udeleževala se je v mariborskem javnem življenju bodisi korporativno, bodisi po delegatih na vseh kulturnih, narodnih in drugih prireditvah.

Staremu odboru je občni zbor z odobravanjem izrekel razrešnico, odnosno zaupnico ter je bil pri nato sledečih volitvah po večini izvoljen dosedanji društveni odbor s predsednikom Joškom Vokačem.

K zadnji točki dnevnega reda se je prvi oglasil k besedi g. Franc Planinšek iz Ljubljane, ki je kot zastopnik žel. ravnatelja dr. Borkota pozdravil zbor z željo za čim večji uspeh in z zagotovitvijo ravnatelja dr. Borkota, da »Drava« vedno lahko računa na njegovo pomoč. Nadalje so pozdravili zbor gg.: inž. Zelenka v imenu glasb. društva »Sloga« (Ljubljana), Pleško in Drašler v imenu pevskega društva »Save« (Zagreb), ki so izrazili željo, naj bi vse nacionalne železničarske glasbene organizacije stopile v čim tesnejše bratske stike. Slednjič je pozdravil občni zbor g. Tumpej v imenu oblastnega odbora UJNZB Ljubljana, kakor tudi v imenu mariborske podružnice UJNZB s pozivom k složnemu delu za podvig »Drave«, ki naj bo v ponos obmejnim narodnim železničarjem.

Nato je predsednik Vokač s pozivom »Z delom naprej v procvit Drave!« zaključil lepo uspeli občni zbor.

zbor v prostorih predsednika g. Grobelšeka v Hotinji vasi, za katerega je veliko zanimanja zlasti v krogih agrarnih zakupnikov na veleposestvu E. Bachler. Na občnem zboru se bodo pretresala važna vprašanja, tičoča se agrarnih zakupnikov in agrarnih zadev.

Tombola prostovoljnega gasilnega društva v Hotinji vasi bo 14. avgusta. Sosednja društva so naprošena, da to pri svojih prireditvah upoštevajo.

Ljudska samopomoč v Mariboru

ima svoj letni občni zbor v nedeljo 13. t. m. ob pol 10. uri v dvorani »Gambri-nus«.

Moriclec notarja Miloša obešen

Iz Budimpešte poročajo: Pisar Tichy, ki je na grozen način umoril svojega bivšega šefa notarja dr. Mikloša v Rackevu, izropal blagajno in nato pisarino zažgal, je bil pred prekim sodiščem obsojen na smrt na vešalih. Tichy je na obravnavi vse priznal in je opisal, kako je vlomil v pisarno, da bi izropal blagajno. Izkušal jo je odpreti s sekiro, tedaj je naenkrat stopil v sobo Mikloš. Tichy ga je udaril s sekiro po glavi, nakar se je Mikloš opotekel v drugo sobo, kjer se je zgrudil.

Slišal sem potem — je pripovedoval Tichy, rjovenje in nato hropenje. Šel sem noter in še enkrat zamahnil po njem. Ugasnil sem električno luč in mu zadal še nekaj udarcev s sekiro. Ko je Mikloš še vedno hropel, sem ga zvelkel v drugo sobo. Potem sem si šel umiti roke. Ko sem se spet povrnil, je Mikloš sedel na tleh. Zdal sem zagnil okna in sem ga še parkrat udaril po glavi. Tedaj je utihnil. Vzel sem mu denarnico in ključce blagajne. V blagajni je bilo samo 70 pengöv. Da zabrišem sledove, sem zažgal pisarno in stanovanje na treh krajih.

Obdukcija trupla umorjenčevega je ugotovila nič manj ko 49 ran, od sekire in tudi od noža, med temi šest smrtnih. Truplo je bilo vse razsekano, razrezano in razmesarjeno.

Dve uri po razglasitvi sodbe je bila smrtna kazen nad morilcem izvršena.

cilj. Taudeni leži na sivem kamenitem hribu, ki se dviga nad neskončno rumeno peščeno puščavo, Nobenega drevesa, nobenega ptiča, nobenega glasu. Vendar je Taudeni s svojimi od solnca razbeljenimi hišicami, v katerih prebivajo šejk, arabski poglavar mesta, in lastnik solnih jam in pazniki, pravcat paradiz v primeri s solnimi jamami, ki ležijo nekaj kilometrov v stran. Tu životarijo solni sužnji v nepopisno žalostnih razmerah. Ob malo kaše, dateljnov in vode morajo delati po deset ur dnevno, leto in dan brez vsakega odpočitka, razen ob petkih, ki je mohamedanska nedelja, in kadar umro, jih pokopljejo v votlinah skalovja, ki je itak njihov dom.

Pogled na te izmoggane sužnje je najžalostnejše, kar si more človek predstavljati, tako pišeta novinarja. Večina jih koplje globoko pod zemljo, in edini znak njihovega življenja je strahoviti zvok zamolklega petja. Ves dan tičijo v umazanem blatu, so popolnoma nagi, pokriti samo z belo skorjo surove soli, ki je prevlekla njihovo zgrbljeno kožo. So vsi še mladi ljudje — star tu ne postane nobeden — a izgledajo kakor živi okostnjaki, suhi kakor pergament. Delajo, dokler ne popadajo in izdihnejo. Ko nimajo več moči, da bi dvignili kramp ali lopato, se uležejo, kjer baš stojijo, in odneso jih mrtve...

Francoska novinarja bosta o svojem potovanju objavila več člankov.

Carrer Bell:

64

Lowoodska sirota

»Kot spoštovanje, za katero Vam nudim svoje. Tako bodeva bot!«

»Ze res, v hladni hrezobzironsti in vrojeni ohlostin nimate para.« je dejal. »Ali bi ne hoteli danes z mano obedovati?« je vprašal, ko smo privozili na privoz.»

»Ne, hvala Vam, sir!«

»In počemu pa, hvala Vam, sir«, če smem vprašati?«

»Nikoli še nisem obedovala z Vami, sir, in tudi James ne vidim za to razloga, dokler ne —.«

»Kaj dokler ne? Vam godijo takale nedovišena rekla.«

»Dokler ne bom v to prisiljena.«

»Kaj mislite, da se hranim kot kak ljudožer, da se bojite moje družine pri kosilu?«

»Nič nisem še razmišljala o tej stvari, ampak hotela bi, da ostane ta mesec še pri starem.«

»Takoј zapustite svoje vzgojno robovanje!«

»Res? Oprostite, sir, tega ne storim. Ves dan Vam pojdem s pota kakor doslej, le zvečer smete poslati pome, kadar bi me radi videli, in tedaj pridem, drugače pa nikoli.«

»Nekolikokrat bi moral potegniti iz smodke, Jana, da pridem malo k sebi po vsem tem, a nimam tobacnice s sabo. A poslušaj, trinog! Zdaj je tvoj čas, kmalu pa bo moj. Ko te dobim v roke, te ne izpustim več. V nedrju te bom nosil, da te ne izgubim, ti moj dragulj!«

Dejal mi je to, ko mi je pomagal z voza. Ko je dvigal še Adelko iz kočije, sem odhitela v hišo in se skrila v svojo sobo.

Zvečer je res poslal pome. Ker nisem hotela ves čas prebiti v pomenkih z njim, sem ga spomnila njegovega lepega glasu; vedela sem, da kakor drugi dobri pevci tudi sam rad poje. Nisem bila pevka in po njegovem mnenju tudi ne ustvarjena za godbo. A muzika mi je bila draga. Jedva se je zmračilo, sem odprla klavir in ga prosila za pesem. Rekel mi je, da sem muhastva in da bi rajši drugič zapel. A odgovorila sem mu, da ne bova imela več tako lepe prilike kot danes.

»Ali Vam moj glas ugaja?« je vprašal.

»Zelo.«

Ni mi bilo sicer po volji, da sem morala podžigati njegovo občutljivo ničemrnost, a za danes sem se mu radi tehtnejših vzrokov rajši laskala in ga silila k petju.

»Potem, Jana, me spremljajte!«

»Prav rada bom to poizkušala,« sem odgovorila.

In res sem poizkusila, a takoj me je odrinil od klavirja, imenovavši me »malo motovilo«. Potem me je potisnila popolnoma strani, kakor sem si na tistem želela, sedel na moje mesto in začel spremljati svoje petje; saj je znal svirati tako dovršeno kot peti. Skrila sem se v kot pri oknu. Tam sem sedela in gledala tiho drevje in mračni vrt, on pa je zapel nežno, žalostno ljubavno pesem, v kateri si dva zaljubljenca objubujeta, da bosta skupaj živela in umrla.

Ko je končal, je vsta in prihajal k meni. Obraz mu je žarel, sokoje oči so se mu svetile, iz vsake poteze mu je odsevala nežnost in strast. Ustrašila sem se ga, a takoj sem se zopet ohrabrila. Nisem si želela ne nežnega ljubimkanja ne burnega objemanja, a oboje mi je pretilo. Morala sem si pripraviti orožje za obrambo, zato sem si nabrusila jezik. Ko je prišel do mene, sem ga ujedljivo vprašala:

»No, koga pa mislite sedaj poročiti?«

»Čudno vprašanje iz ust mojega srčka, Jana!«

»Res? Jaz pa mislim, da je potrebno in na mestu. Pravkar ste peli o svoji ženi, ki je umirala z Vami. Kaj ste nameravali s tako ajdovsko mislijo? Meni ni do tega, da bi umrla z Vami, o tem bodite uverjeni!«

»Ohi, saj je to želim, za to le molim, da bi z mano živela! Smrt ni za take stvarcel!«

»Kako ne? Prav tako pravico imam do smrti, kadar mi pride čas, kot Vi. Toda ta čas hočem mirno dočakati in se ne dam zažigati kot indska žena.«

»Ali mi hočeš oprostiti sebično željo in mi dokazati, da si mi odpustila, s sestrskim poljubom?«

»Ne, rajši Vam kar tako odpustim.«

Nato me je imenoval »trmasta stvarca« in še dodal: »Vsaka druga bi bila do solz ginjena, da ji je kdo zagrulil take verze.«

Uverjala sem ga, da sem od narave tako kot kremlen in da me bo večkrat zatekel tako. Tudi sem mu dejala, da imam še več takih neugodnih napak, ki jih bo še vse spoznal, preden minejo štirje tedni do poroke. Naj popolnoma izve, kakršne kupčije se je tvegal, dokler je še čas, da jo razdre.

»Ali boš tiha! Ali ne boš pametno govorila?«

»Rada utihnem, če to zahtevate. Če pa zahtevate pametno besedo, si laskam, da jo zdaj čujete.«

Ježil se je, pihal in stokal. »Prav je tako,« sem si mislila, »le pihaj in se huduj, toda tako je treba s teboj občeovati. Bolj te ljubim, nego bi ti mogla povedati z besedami, a nikakor nočem utoniti v globini svoje čuvstvenosti. Z iglo v ustih tudi tebe prežerem z roba brezna. Tako ostane med nama tudi tista razdalja, ki bo obema v korist in srečo.«

Počasi sem ga prav pošteno razkačila, a ko je srdit odkolovratil na drugi konec sobe, sem vstala in mu rekla z navadnim glasom in spoštovanjem: »Želim Vam lahko noč, sir,« in sem smuknila skozi stranska vrata.

S tem preizkušenim postopkom sem nadaljevala ves čas preizkušnje, in to z najlepšim uspehom. Seveda — bil je hud in naježen, toda v celem se je prav dobro zabaval. Prepričala sem se tudi, da bi mu bila globlja nežnost manj pogodu; moja čuvstvenost bi bila le še bolj razpihaval njegovo prešernost.

V prisotnosti ljudi sem bila ravnodušna in mirna kot prej; vsako drugo vedenje bi bilo neprimerno. Le v večernih pomenkih sem mu tako nagajala in kljubovala. Ob sedmih je vsak večer poslal pome, a pozdravljal me ni več »moj srček« in »moj dragec«, ampak »poredna lutka«, »hudobni škrate«, »pošast«, »pekveka« in še lepše. Namesto sladkih besed je imel zame le še kisle nade; če mi je prej stiskal roko, me je zdaj ščipal v lake; če me je prej poljubljal v lice, me je zdaj stresal za uho. A tako je bilo prav in tako je moralo ostati. Za zdaj mi ni bilo do nežnega ljubimkanja. Videla sem, da gospa Fairfax odobrava moje početje. Nje strah radi mene je kopal, zato sem bila uverjena, da pravilno postopam.

Mr. Rochester je venomer hitel, da ga bo kmalu le kost in koža, ko mora prenašati take muke, in mi je grozil z osveto za moje grdo ravnanje. Smejale sem se na tihem takim grožnjam. »Zdaj Vas imam na motovozu,« sem ugibala pri sebi, »in tako bo brez dvojnja tudi pozneje. Če kak lek izgubi zdravilno moč, je treba misliti na drugo zdravilo.«

Sicer pa moja naloga ni bila lahka. Kolikokrat bi ga bila rajši objemala, kot da sem mu nagajala. Moj bodoči soprog mi je bil kmalu vse na svetu. Bil mi je malone nada za večno blaženstvo. Stal je med menoj in vsako pobožno mislijo, kakor solučni mrak stopi med človeka in svetlo solnce. V tistih dneh nisem vi-

dela Boga radi Njegovoga stvora, ki sem ga bila po-
višala v malika.

V. poglavje.

Preizkusni mesec se je bližal koncu, prav zadnje ure so mu bile štete. Odlasati ni bilo več mogoče, dneva poroke ni bilo moči preložiti, vse je bilo zani pripravljeno. Vsaj meni ni bilo treba ničesar več storiti. Vzdož zidu so ležali v moji sobici urejeni, zaklenjeni in z vrmi prevezani kovčegi. Jutri ob tem času bodo že na potu v London. Tam bom (Deo volente) tudi jaz, ali pravzaprav neka Jana Rochester, oseba, ki je še ne poznam. Le še naslovne listke je treba pribiti; na predalniku leže, štirje majhni pravokotniki. Mr. Rochester je sam na vsakega posebe napisal »Mrs. Rochester, hotel —, London.« Nisem se mogla odločiti, da bi jih pritrdila ali velela pritrditi. Mrs. Rochester! Danes je še ni na svetu, šele jutri se bo porodila; izza osme ure zjutraj. Rajši počakam, da se uverim, ali pride živa na svet, preden ji izročim vso to lastnino. V tisti vzdani omari visi njena poročna obleka iz bisernastosive svile in kot pero lahka tančica. Zaklenila sem omaro, iz katere se je ob tem poznem času nekako čudno svetila v mraku moje sobe. »Samega te pustim, moj beli sen,« sem dejala. »Vročična sem. Čujem, kako veter tuli, na zrak pojdem, da me ohladi.«

Ni me mučila vročina le zato, ker sem imela toliko opravka s pripravami in ker me je plašila velika izprememba, novo življenje; gotovo je oboje vplivalo name in mi povzročalo nemir, ki me je ob tej pozni uri gnal v park. A tretji razlog mi je še bolj mučil dušo.

Čudna tesnoba mi je stiskala srce. Nekaj se je bilo pripetilo, česar nisem mogla pojmiti; nihče ni vedel za to, nihče tega ni videl razen mene. Dogodilo se je sinoči. Mr. Rochester ni bilo doma in tudi danes ga še ni. Ker je nameraval odpotovati, je moral po nekem postu, ki ga ni mogel drugemu poveriti, na majhno, kakih petdeset milj oddaljeno posestvo. Čakala sem, da se vrne; hotela sem si olajšati srce in najti rešitev uganke, ki me je vznemirjala.

Šla sem v sadovnjak, kamor me je gnal veter. Ves dan je pihal z juga, ne da bi pripihal kapljice dežja. O mraku je začel še močneje bučati. Venomer se je sklanjalo drevje v isto smer in niti enkrat se ni vzravvalo, tako stalno je tiščal jug listnate vrhove proti severu. Oblaki so drveli od tečaja proti tečaju, kopica je jadrno sledila kopici. Ves dan ni bilo videti ni krpe modrega neba.

Ta tek pred vetrom ni bil brez divjega ugodja; izročala sem nemir svoje duše neizmernemu veleloku, ki je grmel preko prostranstva.

Hitela sem po stezi med lavrikami in obstala pred kostanjem, ki ga je bila strela razčesnila. Šrlel je v nebo, osmojen, črn. Do tal razklano deblo je pošastno zevalo. Obe polovici sta še stali; držale so ju močne korenine in zemlja, a njih življenska sila je bila uničena; sokovi se po njih niso mogli več pretakati. Velike veje so se sušile in zimska burja bo tresnila obe plati na tla, a zdaj se še držita, dela razvaline, toda ene same razvaline.

»Prav imata, da se trdno držita drugi drugega,« sem jima rekla, kakor da sta živa in me moreta čuliti. »Dasť sta razklana, ožgana in oguljena, se še vedno dvigata iz skupnih korenin. Nikoli ne bodeta več zelenela, ptički ne bodo več prepevali in gnezdili v vajinih vejah, čas ugodja in ljubezni je za vaju minil; a osamljena nista, ker vsak od vaju ima tovariša v nesreči.«

737

NAJNOVEJŠE MODNE LISTE

za pomlad in poletje

dobite v knjigarni in papirnici

TISKOVNE ZADRUGE

MARIBOR, ALEKSANDROVA CESTA 13

Razpošiljamo jih tudi po povzetju! Dopisnica zadostuje!

Sotva

najpreglednejša kartoteka

Soklič, Maribor Tel. 2510

Inserirajte!

Stampila

T. SOKLIČ

Maribor

Aleksandrova Cesta

zastopniki se sprejmejo

Potrebščine za telovadce

ter obleke, čevlje, perilo, kravate, klobuke, i. t. d. kupite najugodnejše v konfekcijski trgovini

JAKOB LAH, Maribor

Glavni trg 2

Lepo solnčno opremljeno sobo s separiranim vhodom oddam poceni v Metelkovi ulici. Vprašati v pekarni Feiertag, Betnavska cesta. 812

Dve sobi in kuhinjo, lepo solnčno, v vili, oddam. Čopova ulica 5. 814

Sobo in črkosilkanje, vedno najnovejši vzorec na razpolago. Izvršuje poceni, hitro in okusno Franjo Ambrožič, Grajska ulica 3, za kavarno »Astoria«. 813

Krave z očali.

V zadnjem času konkurira sovjetska Rusija zelo uspešno z Ameriko za prvenstvo v raznih kuriozitetah. Tako poročajo te dni iz Moskve, da so v Sibiriji pričeli staviti kravam očala na oči. Tega pa seveda ne počenjajo zato, da bi krave bolje videle in izgledale bolj inteligentno, ampak, da jih obvarujejo pred slepečimi snežnimi viharja in solnčnimi žarki na belih poljanah. Sibirske krave, ki so proti mrazu tako utrjene, da prebijejo lahko vso zimo na prostem, so se

te nove mode kmalu privadile. Samo prve dni so malo protestirale in si hotele sneti očala z glave.

Moč navade.

»Zakaj pa si razdril svojo poroko z učiteljico?«

»Saj se ni dalo več izhajati z njo! Ko sem zadnjič bolj pozno prišel k njej na obisk, je zahtevala, da moram prinesiti pismeno, od moje matere podpisano opravičbo.«

Zajutrek!

Hrenovka ali golaš, kruh in deci traminca — Schmitzbergerja — za 4,50 Din. Kosilo 6.—, večerja 5.— Din. dobite v restavraciji Senica, Tatterbachova. 16-a

Hotelski portir,

vešč francoščine, angleščine, vsestransko naobražen, zanesljiv s prvovrstnimi izpričevali, zmožen kavčije, išče namješčenje. Ponudbe pod »Zelo zanesljiv« na upravo Večernika. 813